

U okviru međunarodnog naučno-istraživačkog projekta

**„Andrić Initiative:
Ivo Andrić u evropskom kontekstu“ (2007–)**
<http://www-gewi.uni-graz.at/gralis/projektarium/Andric/index.html>.

biće održan

11. s i m p o z i j u m
A n d r i ć e v a S U N Č A N A S T R A N A

11. 12. 13. i 14. oktobra (četvrtak – nedjelja) 2018. godine.

u

H e r c e g - N o v o m
(Crna Gora)

<http://www-gewi.uni-graz.at/gralis/projektarium/Andric/Symposium11.html>

U Herceg-Novom (ulica Topla) Andrić je sagradio kuću, koju je projektovao njegova supruga Milica Babić i u kojoj je povremeno boravio od 1963. do 24. marta 1968. kada je ona kraj njega iznenada preminula. Sjećanja na taj dan bila su toliko teška da pisac više nikada nije došao u Herceg-Novu. Kuću je poklonio Milićinoj sestri Danici (koja je živjela u Splitu). Sada je u vlasništvu Udruženja književnika Herceg-Novog.

Na simpozijumu će biti razmotrena četiri tematska bloka:

- I – Andrićev nezavršeni (rekonstruisani) roman NA SUNČANOJ STRANI
- II – Andrićeva sunčana strana
- III – Andrićeva sunčana strana u odnosu na sunčane strane drugih pisaca
- IV – Andrićeva crnogorska sunčana strana

I – Andrićev nezavršeni (rekonstruisani) roman NA SUNČANOJ STRANI

I z d a n j a

1. Andrić, Ivo. NA SUNČANOJ STRANI. Novi Sad: Matica srpska, 1994. 203 s.
2. Andrić, Ivo. SABRANA DELA U 20 TOMOVA, tom 8: NA SUNČANOJ STRANI. Beograd – Podgorica: Nova knjiga – Štampar Makarije, 2011. 173 s.
3. Andrić, Ivo. NA SUNČANOJ STRANI (rekonstrukcija romana). Beograd: Beograd – Podgorica: Štampar Makarije – Nova knjiga, 2011. 171 s.
4. Andrić, Ivo. NA SUNČANOJ STRANI (rekonstrukcija romana). Podgorica: Oktoih, 2011. 169 s.
5. Andrić, Ivo. NA SUNČANOJ STRANI. Novi Sad: Akademska knjiga, 2017. 170 s.

S a d r Ź a j

1. Zanos i stradanje Tome Galusa
2. Na sunčanoj strani
3. Postružnikovo carstvo (Sunce)
4. U ćeliji broj 115
5. Iskušenje u ćeliji broj 38
6. Jelena, žena koje nema (Galusov zapis)
7. Prokleta istorija

1. Šta je tekst NA SUNČANOJ STRANI (NASUNSTR) – nezavršeni roman, nedovršeni roman (maketa), napušteni roman, nenapisani roman, odloženi roman, izgubljeni roman, novelistički roman, hipotetički roman, fragmentarni roman, zbirka pripovjedaka, djelo neobjavljenih fragmenata, književni torzo...?
2. Koliko je NASUNSTR uspješna rekonstrukcija romana, koliko odgovara strukturno i kompoziciono Andrićevoj koncepciji umjetničkog stvaranja i koliko realno odslikava realne piščeve zamisli i ciljeve?
3. Andrićevi nedovršeni/nezavršeni tekstovi (OMERPAŠA LATAS, NASUNSTR...)
4. NASUNSTR kao dio tamničkog ciklusa i prelaz iz lirske faze u epsku
5. Autobiografska projekcija i autobiografski elementi u NASUNSTR (piščevo duševno razgoličavanje i zmetanje tragova)
6. Sukob dobra i zla
7. Umnožavanje mladića: mladić¹ (mladi Ivo Andrić, narator) – Galus – mladić² („student iz Boke“)
8. Simbolika mreže na prozoru tamničke ćelije, zvona, krletke, ptice, utamničene ruke, zmije, ljubavi zmija, pacova
9. Tamničke diobe u odnosu na „religiju sunca“: poklonici sunca (carstva svjetlosti) i sunčevi „ravnodušnici“
10. Jutro, dan, suton i noć kao prostori rađanja i umiranja svjetlosti
11. Vrijeme radnje, stvarna i imaginarna hronologija
12. Prostori pripovijedanja – spoljni (široki: Sarajevo, Trst, Beč, Tržić, Grac..., uski: „sunčevo pozorište“), unutrašnji (zatvor), sudar prostora (ćelije br. 38 i 115)
13. Likovi (1. Galus – Andrićev dvojni, alter ego, duhovni blizanac iz romana NA DRINI ČUPRIJA i više pripovijedaka, mladić, 2. Franc Postružnik – Satana, čiča iz ugla, starac iz ugla, pacov, pogan, zastupnik pakla, moralna nakaza, kriminalni tip, propalica, gadan i lažan, užasni polučovek, jedan od najmračnijih piščevih likova, 3. Jelena, 4. Irena Salcer rođ. Klaretić, 5. A. Fr. Fraj, 6. Rihard fon Knauf, 7. Herbst, 8. barun Borčaj, 9. maestro Vušić – student Bokelj, 10. Petar Radak, 11. Ivan Pamuković, 12. Bahman, 13. Kristina, 14. žena sa krletkom, 15. Alisa i Edgar – brat i sestra Kartenen iz Finske, 16. sudija, 17. djeca)
14. Paralele sa sličnim književnim djelima domaće i svjetske književnosti
15. Način pripovijedanja; kazivanje u 1. i 3. licu; stilski postupci; umjetnička transpozicija; tropi; figure
16. Izbor i organizacija riječi, oblika, rečenica i idioma

II – Andrićeva s u n ĉ a n a s t r a n a

17. Svjetlost kao Andrićeva opsesija; piščeva himna, oda suncu
Ja imam u duši svetlost koja se, istina, povija i smanjuje, ali nikad ne gasi – hiljade njih žive u jednom mraku (ZNAKOVI PORED PUTA). ♦ Poslednje što mogu, veran sebi, da učinim u tvoju slavu, to je da se tako rastanem i s tobom, svetlosti, drago ime, jer u tebi su sva dobra i sve lepote, i ti zaslužuješ svaki napor i svaku žrtvu (ZNAKOVI PORED PUTA). ♦ Krv moja juri i bije po damarima u bezumnoj želji da se prospe na suncu (EX PONTO). ♦ Čim počne da zri leto, neka snaga, za koju ne znam da li dolazi iz mene ili iz svetova oko mene, digne me kao vlaga klicu put svetlosti, i ja putujem, vozim se, plovim, letim (JELENA, ŽENA KOJE NEMA). ♦ Njegove oči kao da se sastaju sa svetlom negde u jednoj liniji koja sve dalje odlazi (ISKUŠENJE U ČELIJI BROJ 38)
18. Motiv svjetlosti u Andrićevom stvaralaštvu
19. Konstrukcija, rekonstrukcija i dekonstrukcija svjetlosti
20. Interakcija prirodne, biblijske, duhovne, percepcijske, interpretacijske i fabularne svjetlosti
21. Svjetlost i tama kao suprotstavljenost dobra i zla, lijepog i ružnog, pozitivnog i negativnog
22. Svjetlost u naslovima (prozni tekstovi NA SUNČANOJ STRANI, SUNCE, LETOVANJE NA JUGU, pjesme SUNCE OVOG DANA, DA LI SU STVARNOST SUNCE I OBLACI, SUNCE OVOG DANA)
23. Žena kao motiv koja se stalno javlja u pripovijetkama o suncu (gotovo uvijek u toplim mjesecima); žena kao svjetlost i izvor svjetlosti
Jelenina plava glatko pričešljana kosa je i sama sjala i širila sve blede talase svetlosti, tako da njeno teme nije više imalo znane linije, nego se neodređeno gubilo i spajalo sa svetlom dana (JELENA, ŽENA KOJE NEMA).
24. Sunčane strane svijeta (LETOVANJE NA JUGU)
25. Prisoja (osunčana strana, mjesto izloženo suncu) i osoja (tamna strana, mjesto u sjeni, izvan domašaja sunca) – VELETOVCI, NA DRINI ČUPRIJA, MOST NA ŽEPI...
26. Sunčani gradovi (Mostar, Počitelj, Dubrovnik, Split...); sunčani krajevi (primorje, planine, ravnice); svijetli predjeli (Jadran, Dalmacija, Mediteran); kontrast Bosne i Dalmacije
27. Svjetlost i njene mijene, svjetlosne pojave – svitanje, sumrak, igra svjetlosti i tame, godišnja doba, topli i hladni mjeseci u romanima, pripovijetkama, esejima, pjesmama (npr. ZORA, JUTRO, SVITANJE, PRVA PROLJETNA PJESMA, U SUMRAK, DANI SE GASE, SINOĆ, NOĆ, BURNI NOĆ, JEDNA NOĆ, JOŠ KASNO U NOĆI, NOĆNI RAZGOVOR 1941, STROFE U NOĆI, NEKA NOĆ, ČETRDESET PETA NOĆ, NOĆNI VERSI, TAMA)
28. Zatvorska svjetlost u romanima, pripovijetkama, esejima, pismima, pjesmama (posebno u proznim tekstovima: EX PONTO, NEMIRI, PROKLETA AVLIJA, SUNCE, NA SUNČANOJ STRANI, PRVI DAN U SPLITSKOJ TAMNICI, U ZINDANU, U ČELIJI BROJ 115, ISKUŠENJE U ČELIJI BROJ 38 i pjesmi ŠETNJA)
29. Andrićevo crno sunce (osjećanje teške tuge, melanholije)
30. Lucidarni lanac: svjetlost – sunce – sjaj – bljesak – toplina – vreliina – vrućina – vatra – plamen – iskra – požar...
31. Svjetlost artefakata (fenjera, lampe, svijeće, sijalice, metaka), insekata (svica), prostora (Beograda), kamena, dijelova tijela (očiju, kose, kože), odjeće (uniformi)
32. Svjetlost gradova u dolini, naročito Travnika
[...] sunce ovde docnije rađa i ranije zalazi nego u ma kojoj od bosanskih mnogobrojnih varoši i varošica (TRAVNIČKA HRONIKA) ♦ Svetlost je bila ulovljena u kotlini i tu je dogorevala polako, menjajući boju, kao plamen, pa žeravica, pa pepeo (MILA I PRELAC).
33. Svjetlost u rezidenciji (OMERPAŠA LATAS)
34. Svjetlo i tama u GOSPODICI/Gospodici
35. Svjetlosti na Konaku i Austrijskom konzulatu (TRAVNIČKA HRONIKA)
36. Nebeska svjetlila: sunce, mjesec, mjesečina (u proznim tekstovima i pjesmama tipa BLAGA I DOBRA MESEČINA, TANAK MESEC NAD LUNGARNOM), zvijezda (u romanima, pripovijetkama, esejima, pjesmama kao što je NOĆ CRVENIH ZVIJEZDA); simbolika svjetlosti, svjetla, sunca, topline, sjenki

37. „Svijetle“ konstituentne i komponentne proznih i stihovnih tekstova; „svijetli“ motivi; svijetle i tamne strane života; „svijetli“ likovi (ženski, muški); „svijetli“ pejzaži; „svijetli“ tekstovi (poetski i prozni)
38. „Svijetle“ i „tamne“ boje (*bela svetlost, zelenkasta svetlost, žuta svetlost, žućkasta svetlost, rumena svetlost, siva svetlost/svijetlost, crvena svetlost, zeleno svjetlo, svetlopepeljava boja*)
39. Lucidarne („svjetlosne“) lingveme – lekseme, semanteme, idiomi, konstrukcije za izražavanje svjetla i svjetlosti
40. Lucidarna stilska/stilistička sredstva – slikovita (*pramenovi svetlosti, pramen svjetla, svetlosne stepenice, svetli krug, svetle staze, talasi svetlosti, orgija svetlosti, svjetlo kasnog sunca, maska od svetlosti, odsevi svetlosti, rajska svetlost, dug i širok čilim malo prigušene svetlosti preko poda, postelje i protivnog zida, poslednji krajičak svetlosne prostirke, čilimi od sunca i sjenka, ognji pokojnog sunca, sunce zavičaja, svetla misao, svetli pogled, svetli mladić, svetlo ćutanje mrtvaca, svetlost rastanka, svjetlo smiješka, mlaz neizdržljive svetlosti ljudske svesti, svetlost razumnog razgovora, svetlost filozofskih istina i verskih nadahnuća, knjige iz kojih biju svetlost i toplina, svetli sklad i savršenstvo*), kontrasti i paradoksi (*Lejla*), retorička obraćanja (*Zbogom, svetlosti!*), figure
41. Poezija i poetika svjetlosti

III – Andrićeva sunčana strana: paralele

42. Andrićeva svjetlost ↔ svjetlost drugih pisaca sa područja bivše Jugoslavije (Miroslav Josić Višnjić PRISTUP U SVETLOST: TBC, PRVI ZGLOB: ROMAN, Dobrić Nenadić POLARNA SVETLOST, Vesna Parun SVJETLOST PJESME, Dobrić Ćopić DALEKO JE SUNCE, Vladimir Pištalo SUNCE OVOG DANA – PISMO ANDRIĆU, Ivan Aralica SUNCE, Petar Zec SUNCE SE RAĐA NA ISTOKU, A I GDJE BI, Vesna Dedić Milojević SUNCE MENI, SUNCE TEBI, Alija Isaković SUNCE O DESNO RAME, Milovan Vitezović KAD JE NEVEN BIO SUNCE, Anđelko Vuletić GORKO SUNCE, Bojana Nešić DUGA, SUNCE I SRCE, Šefko Kadrić ZALJUBLJEN U SUNCE, Marko Smukov STARAC I SUNCE, Jovan Dučić ZALAZAK SUNCA, Mile Janković Beli BLEDA MESEČEVA SVETLOST, Branko Ćopić POHOD NA MJESEC...)
43. Andrićeva svjetlost ↔ svjetlost drugih slovenskih pisaca (Jan Njemec ISTORIJA SVJETLA...)
44. Andrićeva svjetlost ↔ svjetlost zapadnoevropskih, američkih, azijskih i afričkih pisaca (Vilijam Fokner SVETLOST U AVGUSTU, Ernest Hemingvej SUNCE SE PONOVO RAĐA, Alber Kami STRANAC, Pablo Neruda POEMA O SVJETLOSTI, M. L. Stedman SVETLO IZMEĐU OKEANA, Grejem Svift SVETLOST DANA, Lucinda Riley SVJETLOST S PROZORA, Filip Pulman SEVERNA SVETLOST, Dazai Osamu SUNCE NA ZALASKU, Ake Edvardson SUNCE I SENKA, Džendi Nelson DAĆU TI SUNCE, Nikola Jun I SUNCE JE ZVEZDA, Ju Nesbe PONOĆNO SUNCE, Paula McLain DOSEGNUTI SUNCE, Teodor Jeske-Choiński KAD SUNCE ZALAZI: ROMAN IZ DOBE CARA MARKA AURELIJA...)
45. Andrićeva sunčana strana u kontekstu književnih pravaca i teorija

IV – Andrićeva crnogorska sunčana strana

46. Andrić ↔ Herceg-Novi, Lovćen, Cetinje, Crna Gora (NA DRINI ĆUPRIJA, TRAVNIČKA HRONIKA, OMERPAŠA LATAS, ELABORAT O ALBANIJI...)
47. Andrić ↔ Petar Petrović Njegoš (eseji LJUBA NENADOVIĆ O NJEGOŠU U ITALIJI, NAD NJEGOŠEVOM PREPISKOM, NEŠTO O NJEGOŠU KAO PISCU, NJEGOŠ KAO TRAGIČAN JUNAK KOSOVSKE MISLI, NJEGOŠ U ITALIJI, NJEGOŠEV ODNOS PREMA KULTURI, NJEGOŠEVA ČOVEČNOST, SVETLOST NJEGOŠEVA DELA, VEČNA PRISUTNOST NJEGOŠEVA)
On je istoriju vasiono voleo da zamišlja kao trajnu borbu svetlosti i mraka, u kojoj Bog, tj. svetlost, neprestano pobeđuje i napreduje, dok jednom ne dođe čas kad će mraka potpuno nestati, kad će sve, sve bez izuzetka, biti svetlosno i srećno jednom zauvek (NJEGOŠ KAO TRAGIČAN JUNAK KOSOVSKE MISLI).
48. Andrić ↔ Miodrag Bulatović, Mihailo Lalić, Mirko Kovač, Danilo Kiš, Radovan Zogović, Milovan Đilas...
49. Andrićevi likovi iz Crne Gore (bezimeni Crnogorac u romanu NA DRINI ĆUPRIJA...)

50. Motivi: *Dobar čovjek, magarcu brat (Čuo na putovanju po Boki Kotorskoj)* – ZNAKOVI PORED PUTA

Temu i kraći rezime/sažetak (sa najmanje pet, a najviše sedam rečenica) treba unijeti u Gralis-Prijavu/Prijavnicu do 20. januara 2018. godine:

<http://www-gewi.uni-graz.at/gralis-alt/php/en/Personalium/Andric/andric.php>,

u rubriku:

2018	
Mein Thema Moja tema	
Zusammenfassung Rezime - Sažetak	

Postoje dva ravnopravna načina učešća na Simpozijumu: direktno i indirektno. Direktno dolazi u obliku izlaganja u Herceg-Novom, a indirektno putem interneta (Skype) iz nekog drugog mjesta (oni koji ne budu u mogućnosti da doputuju na skup imaće priliku da u realnom vremenu izlože rezultate analize).

Radni jezici su svi slovenski jezici, njemački i engleski.

Oni koji se tek sada uključuju u Projekat treba da popune prijavu na linku:

[Andrić-Personalium](#)

Kad(a) se klikne na ovaj tekst, pojaviće će stranica:

The screenshot shows the 'GRALIS Personalium' website. On the left is a navigation menu with links: Gralis-Portal, Unterschiede BIKOS, Andrić-Initiative, Slaw-Dia, Südslowische Sprachen - EU, Gralis-Korpus, and Aktionsarten slowische Sprachen. The main content area is titled 'Projekt Andrić-Initiative' and 'Ivo Andrić im europäischen Kontext'. It asks 'Bereits angemeldet?' and 'Da li ste / Jeste li se prijavili?'. There is a 'Login' section with fields for 'Nachname / Prezime' and 'Geburtsdatum / Datum rođenja (15.02.1960)', and a button 'Absenden / Pošlji'. To the right, there is a section for 'ANMELDUNG' (Prijava/Prijavnica) with a button 'ANMELDUNG'.

Na njoj treba izabrati:

[Anmeldung - Prijava/Prijavnica](#),

zatim upisati:

Username: prezime (latiničnim slovima i sa dijakritičkim znacima, ako oni postoje, npr. *Petrović, Đalski, Bidžovski, Petrić*),

Password: datum rođenja (recimo 15.02.1960).

Ime i prezime treba unijeti latiničnim slovima, a sve ostalo može se popuniti u izvornom pismu (latinicom ili ćirilicom).

Postoji mogućnost da se sadržaj stalno aktuelizuje (mijenja, popravljja, dodaje).

**Ivo Andrić im europäischen Kontext
Ivo Andrić u evropskom/europskom kontekstu
Projekt**

unter der Leitung von O.Univ.-Prof. Dr. Branko Tošović
Bitte füllen Sie den untenstehenden Fragebogen gewissenhaft aus.
Wir bedanken uns für Ihre Mitarbeit!
Bei Fragen bzw. Problemen wenden Sie sich bitte an [Prof. Dr. Branko Tošović](#).

pod rukovodstvom prof. dr. Branka Tošovića
Molimo Vas da pažljivo popunite ovu prijavnicu.
Zahvaljujemo Vam se na zajedničkom radu.
Ako se pojave dodatna pitanja i problemi, obratite se [prof. dr. Branku Tošoviću](#).

1. Biographische und bibliographische Angaben 1. Biografski i bibliografski podaci	
Nachname Prezime	
Vorname Ime	
Titel Zvanje	
Geburtsdatum Datum rođenja	1 1960
Geburtsort Mjesto/mesto rođenja	
Adresse Adresa	
Stadt Grad	
Land Država	
Telefon Telefon	
Fax Fax	
E-mail E-mail	
Webseite web-stranica	
Arbeitsplatz Radno mjesto/mesto	Universität Univerzitet/sveučilište

Da bi se uneseno sačuvalo i poslalo, potrebno je na dnu stranice kliknuti na:

Treba voditi računa o tome da se izlaskom iz prijave bez primjene ove komande gube svi nesačuvani podaci.

Prijedlozi za uključivanje drugih istraživača u Projekat primaju se do 15. januara 2018.

Srdačan pozdrav!

Branko Tošović